

NAŠE HLASY

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK WEEKLY—NEZÁVISLÝ ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

Saturday, May 11, 1963.

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

No. 19. (317) Vol. IX.

THE ELEVEN HUNDREDTH
ANNIVERSARY OF STS.
CYRIL AND METHODIUS

By Most Rev. John L. Markovsky, Bishop of Amarillo (of Moravian origin).

AUTOMATISACE, NEZAMĚŠTNANOST, IMPORT, VÝCHOVA.

A. CEKOTA

V prosinci před vánocemi Unie tiskářů novo-yorkských deníků zahájila stávkou. Průměrná mzda tiskáře před stávkou obnášela US \$ 141 týdně. Stávkový požadavek obnášel v celku dalších \$ 37 týdně a vydavatelé deníků tvrdili, že je to obnos, který by přivedl jejich denníky k bankrotu.

Tiskářská Unie platila stávkujícím tiskářům \$ 68.40 (svobodným) a \$ 96.80 (ženatým). Její pokladna je téměř prázdná. Během stávky počítala s tím, že vydrží s placením až do konce sedmého týdne, kdy se povinnost placení podpor přenesla na Novo-yorský stát, který považuje stávkující, podle svého pracovního zákona za nezaměstnané, jež musí být vydržováni daňovými poplatníky.

Hospodářské škody, jimiž trpí množství jiných oborů v devíti milionovém městě a okolí jsou nespočítatelné, stejně jako vzrůst nezaměstnanosti takto způsobené. Jedinou viditelnou výhodou stávky byly čistější ulice a vozy podzemní dráhy — vedle rostoucího veřejného mínění, že se tu odehrávalo něco zásadně nesprávného.

V pozadí stávky byl strach z automatisace sázení, jež nyní pokročila tak daleko, že proměňuje stroje typu Linotype a Inter-type a práci na nich v přežitek.

Koncem roku 1962 vyhlásily Unie přístavních dělníků na východním pobřeží Spojených států generální stávkou, která úplně podlomila obchodní mořeplavbu této obrovské republiky. Průměrná mzda dokáže před stávkou obnášela US \$ 3.02 na hodinu. Stávkující Unie vymáhala 50ti centové zvýšení na hodinu, z nichž 26 centů mělo připadnout na mzdy, zbytek na různé jiné přídatky a výhody. Zaměstnavatelé nabízeli zvýšení o 22 centů na hodinu.

Škody způsobené touto stávkou šly do miliard a postihly nejen Spojené státy. Jižní ovoce dodávané několika jihoamerickými republikami hnilo v přístavech a z jeho hniloby se rodily zárodky castrovských typů revolucí mezi lidmi, kteří ztratili i to skromné živobytí, jež měli, protože jejich republiky nemají na placení podpor v nezaměstnanosti.

V pozadí této stávky byl strach dokářských dělníků z automatisace práce při nakládání a vykládání lodí. Ne amerických lodí, jež následkem požadavků a politiky amerických námořnických Unii zmizely ze světových moří stejně úplně jako lodě kanadské, ale všech lodí, na jejichž dopravě závisí život a síla severo-amerického kontinentu.

Provinciální vláda Ontaria zahájila před časem kampaň "Buy Canadian" nabádající občany, aby neváhali koupit ze zahraničí brocha, jestliže ho potřebují, avšak jinak, aby kupovali zboží vyrobené v Kanadě. Úmysl, jež je za touto kampaní (zvýšení zaměstnanosti v Kanadě a v Ontariu) je chválný. Je však možno zvýšit zaměstnanost kampaní tohoto druhu? "Proč si mám koupit kabelku vyrobenou zde, která je horší a dražší, když dovezená je lepší a lacinější", tázala se sama sebe nějaká žena minulého týdne (podle tisku), když odcházela z nějaké konference svolané na podporu této kampaně.

V jednom z minulých čísel "Našich Hlasů" pan František Třešňák uvedl případ nové kolektivní smlouvy Kaiserovy společnosti a její Unie, jež považuje v podstatě za rozřešení problému automatisace, zejména když se z ní vyvodí ještě další důsledky: "Právo na zahálku" prostřednictvím zkrácení pracovní doby, "aby jednak všichni lidé měli práci, jednak aby při kratší pracovní době se mohli všichni věnovat duševnímu rozvoji svému vlastního a celé společnosti". Hlavními body Kaiserovy smlouvy (jak uvedeno na 3. straně "Našich Hlasů", č. 3) jsou: 1. opatření zaměstnání dělníků, kteří se stanou u Kaisra přebytnými, 2. přeškolení dělníků a 3. podíl na zisku vzniklého z automatisace.

Kaiserova smlouva je dobrá a zajímavá nejen z hlediska hospodářského a sociálního, ale zejména jako projev zdravého rozumu několika lidí, kteří dospěli v určitém místě, v určitém čase a za určitých okolností k názoru, že se dohodnou o způsobu řešení určitého problému (vlastně několika problémů) určitým způsobem. Jejich krok je nekonečně lepší než válka, již vedly Unie na východním pobřeží. Jejich řešení však není univerzální odpověď na problem automatisace, zvyšování platů a hospodářskou politiku americké a kanadské vlády. Zkušenosti bezmála čtyřiceti let, mezi nimiž je třicet let přímého jednání s mezinárodními Unii (dobrovolnou dohodou a bez stávky) mě poučily, že Kaisrovo řešení nelze považovat za univerzální a historické a že víra v účinek zkracování pracovní doby pod dnešní severo-americký standart (t. j. pod 40 hodin týdně) je nejen neoprávněná, ale přímo zhoubná.

Nezaměstnanost, automatisace a vzrůst importu do Kanady a U. S. A. jsou tak složitými problémy, že na každé řešení, jež vyhlíží jako univerzální a totální, je nutno pohlížeti s nehlubší nedůvěrou. Je ovšem pravda, že určitý druh univerzálního a totálního řešení existuje: viz sovětské Rusko, komunistickou Čínu a všechny satelitní státy ovládané komunismem. Ani v jediném z nich není nezaměstnanost, import je v nich bez vlivu a pokusy o automatisaci se provádějí všude, kde na to stačí vůle, vzdělání, zručnost a vtíp. Nelze mít nejmenší pochybnosti o tom, že kanadská a americká nezaměstnanost by zmizely velmi rychle, kdyby bylo možno vyvézt nezaměstnané do Severo-západního Teritoria a na Aljašku a snížit mzdy a životní úroveň obyvatelstva na úroveň Rusů a Satelitů při současném zvýšení výrobních úkolů. Potřeby světa jsou nekonečné, takže zvýšení výrobků z tohoto kontinentu za ceny hluboko pod komunistickou úroveň by zde odstranilo nezaměstnanost permanentně. Naopak při rozšíření police a po zavedení obrovského počtu politických funkcionářů dohlížejících na lid, aby se nebouřil a pracoval, vznikl by tu takový nedostatek pracovních sil, jaký existuje za Železnou oponou. Místo nezaměstnanosti by bylo třeba poslat školní děti přes weekend a přes prázdniny na zemědělské práce a studenty ze středních škol do továren, aby se netlačili na university. Dalo by se také očekávat, že dnešní starosti z nadbytku zboží by také zmizely, jak ukazují běžné fronty lidí stojících před prodejny na různé věci za Železnou oponou. Nadbytek by se vyskytoval jen náho-

Pokračování na st. 2.

GUVERNÉR J. KEILLER MACKAY OPOUŠTÍ ÚŘAD VZACNÝ PRITEL ČECHOSLOVÁKO

Hon. J. Keiller Mackay, minulý týden opouští úřad guvernera ontarijské provincie. Jeho guvernerská činnost bude dlouho vzpomínána. Nejen proto, že sloužil neúnavně a obětavě, ale ještě více pro neobyčejné kouzlo jeho osobnosti. Významný právník a soudce Nejvyššího ontarijského soudu, Mr. Mackay je významným znalcem Shakespeara dila a brilantním řečníkem. Čechoslováci mohou být hrdi, že mohou guvernera Mackaye považovat za svého přítele. Nejen, že zahájil loňský sokolský slet, ale je rovněž čestným patronem Kanadského Sokola. Guvernér Mackay neodchází na odpočinek. Byl právě jmenován prvním prezidentem ontarijské rady pro umění.

STAGNACE V ČESKOSLOVENSKÉM PRŮMYSLU POKRAČUJE

ARNO HAIS

Ve svém projevu na komunistickém aktivu v Ostravě prezident A. Novotný konstatoval, že rozsah nespelněných úkolů v průmyslu, ve stavebnictví a v dopravě dosáhl za první dva měsíce nebývalé výše. Jen v průmyslu dosahuje za dva měsíce schodek oproti plánu téměř miliardu korun a celou polovinu tohoto schodku je nutno připočíst na účet metalurgického průmyslu. K tomu třeba poznamenat, že ministerstvo hutního průmyslu a rudných dolů se nedávno v "Rudém právu" vyslovovalo v tom smyslu, že k vyrovnání tak velké ztráty v hutní výrobě nejsou reálné předpoklady.

Odhaduje se — liči dále A. Novotný — že za první čtvrtletí dosáhne schodek v těžbě černého uhlí (přes všechny nedělní směny — dodáváme my!) 50 tisíc tun, v těžbě hnědého uhlí asi 300 tisíc tun, ve výrobě cementu, při nizko rozepsaném úkolu na letošní rok, bude to činit asi sto tisíc tun.

Proti plánu bylo dodáno pro potřebu obyvatelstva za leden a únor o 250 tisíc tun uhlí méně. Předpokládaný schodek v objemu stavebních prací bude činit asi jednu miliardu dvě stě tisíc korun a přitom se již dnes musí počítat s podstatně nižší úrovní produktivity práce ve stavebnictví oproti minulému roku.

Ztráta loňského roku v zemědělské výrobě činí víc než miliardu korun. Přitom z podzimu nám zůstalo nezoráno více než 130.000 ha půdy a zaorávka chlévské mrvy byla provedena na necelých 60 procent. Situace v komunistickém hospodářství se trvale, shoršuje, jak vidíme z projevu A. Novotného, o němž nelze předpokládat, že by zbytečně maloval poměry černě. Cesta k sedmiletému plánu je tedy hned s počátku víc než kritická.

JEŠTĚ KOLEM BARÁKA A REVIZIONISMU

Z měst ve vlastech českých a moravských se Blansko může pochlubit dvěma proroky, i když jen falešnými. Jsou to komunisté Josef Korčák a Rudolf Barák. Problem je, že jeden z nich je tam více oblíben než druhý. Místní organizace v Blansku, a nemůžeme říkat jaká, neboť je zde jen jedna, se odvážila vytknout ústřednímu výboru strany, že jmenoval ministrem Josefa Korčáka, aniž se o tom poradil nejdříve s celou stranou. To nešlo ovšem Antonínu Novotnému, který se pozastavil nad tímto a odsoudil podobné pokusy jako nebezpečné. Proč se místní výbor odhodlal k takovému kroku? Blanský kraj byl totiž zastupován Barákem až do jeho pádu. Josef Korčák, jakkoliv neoblíben ani u svých straníků, získal poslanecké křeslo Barákově jen jako chráněnce Novotného a s ním i další postup, až dosáhl ministerské křesla. Tohle nemohli snést ani disciplinovaní straníci a vznesli protest. Novotný ho jistě dbá málo a chce právě v Barákově rodišti dokázat svou autoritu i za cenu nepopulárnosti. Jiným neklidným místem, podle obvinění Novotného, je stranická organizace závodu Dukla v Praze. Zastává prý nesprávné názory jako social-demokratismus, trockismus... Zkrátka "třídní nepřítel" se jako vlk vlní mezi poslušné ovečky komunistického ovčince. Ale Novotný ubezpečuje sám sebe, že je to jen "bezvýznamná menšina". Zajímavý je hlas těch, kdož přisuzují hospodářské potíže ČSSR pomocí poskytované hospodářsky méně vyvinutým zemím. Novotný se s nimi vypořádá velmi zkrátka: "Nebudeme v naší straně diskutovat o základních principech strany a státní výstavby". J. P.

JEDEN ZA OSMNÁCT A DRUHÝ BEZ DVOU ZA DVACET

VACLAV MAJER

Motto: Nikita Chruščov: "Nebudu ho jmenovat, ale je to dogmatista v Číně."

Mao Tse-Tung: "Nebudu ho jmenovat, ale je to revizionista v Kremlu."

Před nějakými čtyřiceti a pěti lety žil v malé vesnici lounského "Podlesí" člověk o němž bylo známo, že "nepoví, jenom to co neví". Byl brozný zvědavý, kde koho špehoval a pomlouval, ale nikdy nikoho přímo nejmenoval, jenom vždy naznačoval koho má na mysli. Říkalo se mu kmotr Plácal.

Jednou se stalo, že lesní hajný našel v panském lese statného srnce, který se chýlil v pytláckém

"oku". Čekal proto v lese celou noc, ale mazaný pytlák, který patrně hajného "zvěřil" dříve, si pro srnce nepřišel. Hajný pak vyšetřoval po celé vesnici, kdo to "oko" na srnečka nalíčil, ale marně. Nikdo nevěděl a kdo věděl nepověděl. Okolní lesy byly v té době schvazněnberské a pytláctví nebylo považováno za tak velký hřích.

Avšak kmotr Plácal něco vyšpehoval, ale podle svého zvyku nikoho přímo nejmenoval, jenom vykládal:

"Já vim, kdo na toho srnce políčil, ale jmenovat ho nebudu. Bydlí až na samém konci vesnice, v posledním domku na levé straně silnice, je to havíř a má sedm dětí". Pokračování na straně 2

My dear readers:

Can we imagine a life without a written language? Actually, we can see some sad examples in our own day. Many of the griefs which plague the underdeveloped countries arise from the illiteracy of their people. There result burdens not only for those people, but for the entire family of nations.

Where a written language does not even exist, the nation is barbaric and its people are savage. They can scarcely be said to enjoy a completely human life.

In this year 1963, eleven hundred year after 863 when Sts. Cyril and Methodius first came to Moravia to bring writing and the Christian faith to the Slavonic peoples, it is well to recall these thoughts. It was these apostles who first opened to our ancestors the door into the family of civilized peoples.

The most precious gem of the heritage they left us is the Christian faith by which man knows his own dignity as a child of God. On this foundation is built all that is best in truly human culture.

Gratitude is a sentiment distinctive of humankind. One who does not sense gratitude is scarcely worthy to be numbered among the members of the human race. Each generation of beasts inherits only instincts, and for these only the Creator is responsible, not past generations. To man, however, God gave free will, and responsibility — not mere blind instincts. Man's heritage of truly human living is not transmitted blindly like the animal instincts, nor is it to be accepted blindly as by dumb beasts.

I am content to leave to others better equipped to treat of the heritage we owe to Sts. Cyril and Methodius; the what and the how truly fills some fascinating chapters of history. At this writing I merely wish to invite the attention of the reader to the importance of recalling and properly observing this Jubilee year — of measuring up to our human dignity by a worthy manifestation of gratitude.

Sincerely yours in Christ.

Most Rev. John L. Markovsky,
Bishop of Amarillo

JAKO ZA FEUDALISMU

V Praze byl nedávno Společnost pro šíření politických a vědeckých znalostí uspořádán večer otázek a odpovědí a mezi jiným tam byl kritizován nábor mladých lidí z vesnic, aby zůstali v zemědělství.

Na to reagoval pracovník jedné ústřední instituce, Selucký, asi takto: "Nemůžeme souhlasit s organizováním náboru na přideávání mladých lidí do zemědělství, protože tento způsob, jak se provádí, to jsou podobné poměry, jaké byly ve feudální době, kdy nevolníci čekali na souhlas svého pána, jestli mohou nebo nemohou odejít z vesnice." — Tohle nepřiznal nikdo jiný, než sám první tajemník KSČ a prezident A. Novotný na aktivu komunistů v Ostravě dne 21. března 1963. ah.

VOJENSKÝ ROZPOČET: ČTYŘI DOLARY A DEVADEŠÁT CENTŮ

Většina zemí v této mírumilovné době si zvykla na vojenský rozpočet v miliardách dolarů. Finanční ministři těchto zemí si musili se závisťi přecit letošní vojenský rozpočet Andorry, malého pyrenejského státu: čtyři dolary devadesát centů. Za tuto sumu budou nakoupeny slepé náboje pro střelbu při oficiálních událostech.

CELEBRATIONS OF 1100th ANNIVERSARY OF CYRIL AND METHODIUS: ST. MICHAEL CATHEDRAL, BOND ST., SUNDAY, MAY 19th, AT 12:00 O'CLOCK —

MASARYK MEMORIAL HALL: AT 7:00 P.M. — GUEST SPEAKER DR. RUDOLF STURM, SECRETARY-GENERAL, CZECHOSLOVAK SOCIETY OF ARTS AND SCIENCES

JEDEN ZA OSMNÁCT...

Dokončení se strany 1.

deti a jeho žena je zrzavá. Ale jmenovat ho nebude, von by nune mohl žalovat."

Lidé se smáli, neboť hned věděli, že ten "nejmenovaný" pytlák je havír Matýšek a jenom čekali, jak to dopadne až se Matýšek sejde s Plácalem v hospodě. To se stalo v neděli. Matýšek zpustil na Plácala zostru:

"Tak ty říkáš po celé vesnici, že jsem na toho srnce naličil já?" — "Ale, kdepak" dušoval se Plácal, "já jsem tě přece vůbec nejmenoval."

Tohle Matýškoví stačilo, měl alibi a připili si s Plácalem na zdraví a věčné přátelství. Lidé se smáli a říkali: "Inu, jeden za osmnáct a druhý bez dvou za dvacet."

Vzpomněl jsem si na tuhle historku z naší vesnice v poslední době mnohokrát. Vybaví se mi v mysl, kdykoliv čtu o polemice mezi Moskvou a Pekingem. V Moskvě i v Pekingu jsou uveřejňovány dlouhé traktáty, ve kterých se dva nejmocnější potentáti mezinárodního komunismu vzájemně obviňují nejhroššími slovy mezinárodní komunistické lhanýrky z těch nejhanebnějších činů a záměrů. Mao Tse-Tung, mocný mandarin čínského komunismu a na slovo vzatý vykladač Marx-Leninismu obviňuje Nikitu Chruščova z revisionismu a kapitulantství a Nikita Chruščov na oplátku viní čínského diktátora z dogmatismu a z "válečného štváctví". Ale jeden druhého nejmenuje, oba mluví a píší pouze v náznamech i když celý svět dobře ví, že jde o mocenský konflikt mezi Chruščovem a Mao Tse-Tungem.

Kdyby se v této hře "na slepou bábu" nehrálo o osud celého lidstva, pak by tato polemika mezi Moskvou a Pekingem, byla mnohem komičtější než ta historika o kmotru Plácalovi a pytláku Matýškoví.

Korunu celé sovětsko-čínské komedii posadil Peking, když v listě čínské komunistické strany uveřejnil dne 1. ledna 1963 nejmenom mnohastránkový útok na Chruščova (aniž by ho výslovně jmenoval - ovšem), ale současně i blahopřejný telegram, jímž posílá Chruščovovi a Komunistické straně Sovětského svazu "nejvřelejší, srdečné pozdravy".

Věru jako v dě historie o Plácalovi a Matýškoví. Na konec se komunističtí potentáti opět sejdou a připijí si "na zdraví a věčné přátelství. Konec konců celý svět byl již svědkem takového komunistického kotrmelce. Není tomu tak dávno co jugoslávský komunistický diktátor byl Moskvou častován ještě horšími slovy než jsou nyní adresována Pekingu a vzdor tomu byl před několika týdny vítán a slaven jako velký a věrný syn Marx-Leninismu.

ARABSKÁ FEDERACE

ROZČAROVÁNÍ KOMUNISTŮ Z VÝVOJE

Z. ŠELEPA

Egypt se znovu spojuje se Syrií a nyní navíc ještě také s Irákem ve Spojenou arabskou republiku. Osmatřicet milionů lidí, silná ústřední vláda se sídlem v Káhýře a bezpochyby s Násirem v čele, s domácí samosprávou tří národních oblastí, s bohatstvím nafty i s břemenem bídy a ovšem nejvíce z všeho s oním vznětlivým arabským nacionalismem — k čemu to celé je a může být?

Ať už druhá Spojená arabská republika vydrží dlouho nebo ne, vzniká s jakousi historickou nevyhnutelností. Ne proto, že Násir je v Káhýře a stále žije svou panarabskou ideou. Násir v Káhýře je důsledek, nikoliv příčina. Spojená arabská republika vzniká, protože za dnešní světové situace státy mohou lépe žít a růst ve větších celcích, a sdružují se všude, kde jsou ke sdružení předpoklady. Tak jako integrace západní Evropy vyrůstá na základě společné kulturní podstaty, hospodářské závislosti a politického zájmu, Spojená arabská republika se staví na základě arabského nacionalismu. Je to snad nepevná, příliš emocionální a rozvířená základna pro budování státu — ale také není nikdy řečeno, že Spojená arabská republika bude trvat na věky věkův v podobě, kterou dnes dostává.

Jeden z kladů nového pokusu o vybudování větší arabského státu může být v tom, že snahy o federální zřízení povedou k demokratizaci vnitřního života. Steži to bude změna přes noc. Ale Násir sám se už částečně poučil svou zkušeností s první Spojenou arabskou republikou, která se mu rozpadla pod rukama ve třech letech, když v Syrii přišel převrat a Syrie se opět osamostatnila. A k převratu došlo, protože Násir se snažil držet v rukou nejen ústřední moc, ale také zasahovat do každé podrobnosti v domácí sféře syrské oblasti. Nově vznikající federace má podle prvních zpráv dát určitá autonomní práva národním oblastem Egypta, Syrie i Iraku. Arabští politikové tak budou nuceni se učit žít vedle sebe, uznávat specifická práva jednotlivých oblastí, hledat spravedlivé kompromisy — všechno to umění v arabském světě ne příliš známá. Vznik druhé Spojené arabské republiky by ovšem mohl také přinést další klady v

Soudím proto, že by demokratický svět měl své závěry, pokud jde o tak zvaný spor mezi Moskvou a Pekingem, činit s tou největší opatrností a pamatovat, že: "Jeden je za osmnáct a druhý bez dvou za dvacet".

domácím řádu tří federovaných zemí, zejména klady hospodářské. Ale nejpřekvapivější je význam arabského federálního státu v celkovém obrazu světové politiky a soudné války.

Jedním ze zřejmých cílů federace je vytvořit politicky, mocensky silnější celek — ale pro co a proti komu? Positivní důvody není nutno příliš rozebírat: Násirovi, stejně jako syrským a iráckým vůdčím jde o to, aby si ve svém arabském světě mohli dělat svou arabskou politiku, aby to, co sami nazývají svým socialismem, byl jejich arabský socialismus, aby jejich zahraniční politika byla skutečně jejich politikou a tak neutrální, jak jejich země chtějí být. Uhrnem — jde o zachování státní samostatnosti. Negativní důvod k federaci je v tom, že státní samostatnost jednotlivých členů federace byla ohrožena. Ke dvěma věcem mají Arabové nedůvěru a necht — jedné se říká střídavě buď kolonialismus nebo imperialismus, druhé komunismus. Která z nich dosud existuje a která ohrožovala arabské státy nové federace?

Není třeba namáhavě sbírat evidenci. Komunistický vliv se snažil proniknout do Egypta, pronikal do Syrie, a v poslední době našel zvláště výhodné operační pole v Iraku pod roztržiténou vládou plukovníka Kásima. Pro Moskvu byl Kásimův režim v Iraku natolik výhodný, že Kásim v očích Moskvy prakticky už dohrál svou roli a měl být pomalu nahrazen novým, moskevštějším, když došlo k převratu. A právě proto také k němu došlo, a právě proto nyní vzniká federace.

Snad to říkáme příliš kategoricky, ale skutečně nikde nejsou známky toho, že by arabská federace vznikala z obav před západem a tím, čemu komunisté rádi říkají neokolonialismus. Ostatně i komunisté sami říkají totéž, co my a mnohem kategoričtější. Ve slovenském Kulturním životě z triadvacátého března byl otištěn článek Miloše Ruppeldta — také o tom, jak v arabském světě podle autorových slov klesl "rudý prapor" i když vliv Sovětského svazu prý ještě nebyl zcela vyřízen. Ale článek říká víc a mluví jasněji. V druhém odstavci Ruppeldt přiznává, že arabské federaci úsilí není v rozporu s americkou politikou — jinými slovy Spojená arabská republika nevzniká, aby se arabské země mohly lépe bránit západnímu tlaku. A v posledním odstavci Ruppeldt naplno oznamuje, komu arabské federaci úsilí škodí. Říká, že s rozvojem panarabských

AUTOMATISACE, NEZAMĚSTNANOST, IMPORT, VÝCHOVA.

Dokončení se strany 1

dile, jako na příklad 7-letá zásoba podvlikaček v kanadském námořnictvu, již nedávno objevila určitá Královská Komise.

Asi před 2.500 lety Řekové zjistili, že "Bohové trestají lidi splněním jejich přání". V jednoduché tragedii, již přiléhale několik set athénských občanů to pochopil každý, neboť bláznovství ženoucí se za něčím naprostým, universálním a totalitním bylo srozumitelné každému také proto, že se odehrávalo v několika hodinách na malém jevišti. Tragedie našeho věku a generací po První a Druhé světové válce je bohužel takových rozměrů v čase a prostoru, že ji pochopilo jen málo lidí. Většina z nich se chopila konceptu "universálního řešení", uvítala "proroky víry" a nejen že uvěřila "co se jim předložilo k věření", ale prála si toho s horoucností a prostotou víry. Bohové — v podobě Leninů, Stalinů, Hitlerů, Togo a Mao-Tse jejich přání splnili, třebaže ne tak, jak o tom snily miliony nevinných a svedených. Na jejich omluvu (t. j. na omluvu bohů) je třeba uvést, že buď "nevěděli, co činí" nebo podvedli své věřící úmyslně. Proč? "Bůh, který zklamal", podle knihy Koestlera a jiných, nebyl bohem, ale člověkem, který napřed věřil v universální totalitu a potom byl zkorumpován mocí.

Nemám nic proti odborovým Unii, naopak uznávám jejich blahodárný vliv jako zástupce určité skupiny lidí a jako sílu, jež svou protívahou usměrňuje jiné síly. Mám mezi nimi přátele, jichž si vážím a jejichž problémy znám stejně dobře, jako problémy průmyslu. Nemám nic proti socialistickým stranám a jejich politice, pokud nemíří k monopolu vynucovanému násilím. V celku nemám nic proti nikomu, pokud není tyranem nebo podvodníkem. Sympatizuji s každým, kdo usiluje o rozumnější život, i když je ve svém úsilí zmaten. Citím s ním tak dlouho, pokud vidím, že nevnučuje svůj zmatek druhým silou a mocí monopolu. S tímto ohražením se chci zabývat v příštích číslech problémy automatisace, nezaměstnanosti, importu a výchovy — s vědomím, že má pozorování neznamenají universální odpověď a řešení — pouze jeden z příspěvků a výzvu k pozorování vlastního a pozorování osobního.

FILMOVÉ HVĚZDY NA POMOC UPRCHLÍKŮM

Trináct nejoblíbenějších zpěváků ze dvou kontinentů dalo zdarma k dispozici svoje umění pro dobrou věc a tak vznikla jedinečná gramofonová deska "All-Star Festival", která bude brzy na prodej ve prospěch uprchlíků. Akce byla uspořádána pod záštitou Spojených Národů. Všechny výtěžek jde do jejich fondu pro uprchlíky.

Mezi umělci, kteří se této akci zúčastnili, nalezneme jména jako Louis Armstrong, Bing Crosby, Doris Day, Mahalia Jackson, Maurice Chevalier a Edith Piaf. Cena desky v Kanadě je \$ 3.98 mono a \$ 4.98 stereo. Desky budou na prodej mimo jiné i v obchodních domech Eaton's a Simpson's v Torontě.

MAMINCE

E. MICHALOVSKÁ

*Chtěla bych malým ptáčkem být
a v křídlech mít dosti síly,
nebo se někým za oblak skrýt,
co pluje do dáli,
bílý.
A kdybych doletěla,
vím, čím již co bych chtěla,
Znaménko malé pohladit
na matiččině skráni,
ztlbat jí celou, očičkou,
říc, ji mě díkuvzdání.
Chtěla bych Boží ánuhou být,
co dálné obzory poji
a klesnout někde až na prahu
té rodné zemi moji.
Ticho polí bych uslyšet chtěla
a přinést si náruč kvítí,
mez vonnou vdechnout
a vědět čas,
že slunce na ni střílí.*

MÁTE ZAPLACENÉ "NAŠE HLASY"

deset hodin o svůj čaj, jeho gruzínský ochránce váhal téměř dvě hodiny vymáhat Stalina telefonickým voláním. Spojení bylo totiž do všech místností najednou. Avšak žádná odpověď. Proto se rozhodl zavolat nejbližší Stalino-vy spolupracovníky a za jejich přítomnosti si vynutit přístup do tajného křídla. Členové stráže prolomili první dveře až po několika minutách a jen za pomoci nástrojů. Čekali však na ně ještě podobné troje dveře. Všichni přítomní byli ve strachu, že se každou chvíli ozve hromový hlas Stalina proti vetřelcům. Ale jen smrtelné ticho je přivítalo v jeho obydlí. Další dveře povolily a jako první se dere do místnosti ozářené malou stromní žárovkou Beria. Tenu je v patkách Chruščov, který ličil později svůj dojem o tom, jak viděl Stalina v jeho maršálské uniformě ležícího na parketách. Krok Chruščovův se zastavil, neboh jako by mu zděvěněly. Ale jeho dveřtívi soudruzi chtěli též vidět. Vtlačili Chruščova do místnosti. Nikdo nebyl schopen slova. Jen Beria se dal do jásotu: Tyran je mrtev, třikrát po sobě. Smysl pro realitu se nejdříve vrátil Chruščovovi. Ten se první sklonil ke Stalino-vi, aby jej blíže ohledal. Stalino-vy oči se mu nezdály být oči mrtvého člověka. Ale jejich pohled mu hnál strachu, takže začal couvat

zpět a s ním ostatní. Ovšem místo Beria, který na chvíli zůstal v pokoji. Přesný čas této události: 4 hodiny ráno. Malenkov zatím zburoval telefonem Stalino-vy osobní lékaře v Kremli. Nato sedm členů předsednictva zasedlo k poradám v přijímací kanceláři. To, o čem se dohodli, se dá tušit jen z následujících událostí. Bylo rozhodnuto, že Stalino-vy tělo musí být tajně odvezeno do Kremli a zpráva o smrti oddálena nejméně o tři dny. Nebude žádného dědice Stalino-vy moci, ale ustanoví se prozatímní triumvirát: Molotov, Malenkov a Beria. Jeho osud je dostatečně znám. Jenom jediný svědek této události se dosud udržuje při moci: Chruščov. Lékaři dorazili na daču teprve k deváté hodině ráno. Výrok nejstaršího z nich zněl: "Kdybychom byli zavoláni dříve, snad bychom mohli zachránit velkého Stalina. Teď už se nic nedá dělat. Právě jsem mu zatlačil oči." Chruščov se prý dal první do vzyku, po něm Molotov, Malenkov a postupně ostatní až na Beria, který se tázal po příčině smrti. Starý doktor odpověděl: "Mozkové krvácení, paralyza, udusení." Chruščovův letošní komentář k této události měl prý znít takto: "A takhle tedy myši pohřbily kocoura." J. P.

JAK MYŠI POHŘBILY KOCOURA

NEJNOVĚJŠÍ VERSE POSLEDNÍCH OKAMŽIKŮ STALINA

Evropský protějšek obrázkového časopisu "Life", pařížský časopis "Match", přinesl před nedávnem novou verzi události, které se před desíti lety sběhly kolem Stalino-vy smrti. Článek byl konstruován na základě kusých zpráv proniknuvších z okruhu zasvěcených, jímž byl příběh vyprávěn očitém svědkem události: samým Nikitou Chruščovem. K otázkám po autentičnosti těchto zpráv se přirozeně pojí otázky po důvodu, proč Chruščov nemohl při desátém výročí Stalino-vy smrti už dle snění toto tajemství. Snad nenašel vhodnou starou vlnu, kam by je mohl našeptat, nebo to mohlo být v zachvatu pověstné Chruščovovy povídavosti. Buď jak buď, nová verze Stalino-vy konce uveřejněná v "Matchu" je velmi zajímavá a v mnoha okolnostech ne nepodobná pravdě.

Její závěr se především liší od oficiální sovětské verze v tom, že Stalin byl mrtev už toho dne, kdy se veřejnosti podala první zpráva o Stalino-vy nemoci, to je už 2. března 1953. Stalin prý zemřel ne v moskevském Kremli, ale 84 km od města na své dači, která byla přestavěným letohrádkem bývalých knížat Orlových. Stalin prý

zemřel přirozenou smrtí. Velmi důležitou roli při tom všem hrály mimořádné nepříznivé povětrnostní podmínky. Za noci z prvního na druhý březen napadlo v Moskvě spousta sněhu a doprava byla takřka ochromena. Kolem pulcovi byl Nikita Chruščov vyzván telefonicky, aby se ihned dostavil ke Stalino-vi na daču. Hlas na telefonu byl hlas velitele Stalino-vy osobní stráže. V krátkém čase stál před Chruščovovým bytem služební vůz s šoferem, který znal cestu dokonale. Nikita si v duchu zrekapituloval podobné náhlé výzvy v minulosti a netušil nic dobrého. Během cesty zjistil, že šest podobných aut jede stejným směrem. Bylo snadné uhadnout jejich osazenstvo: 6 zbývajících členů presidia — Molotov, Malenkov, Beria, Vorosilov, Kaganovič a Bulganin. Jenom mimořádná událost jako válka mohla vysvětlit tento náhlý sraz. Auta dorazila na místo určené teprve po 3 hodinách. Dača skrytá uprostřed lesů měla dvě pásma kontroly a jediný vjezd. První plot oběhnaný drátem a nabíjí elektrinou byl ještě nadto hlídán Berio-vými muži. Vlastní budova byla střežena osobní Stalino-vou stráží, složenou výhradně

z Gruzínců, kteří měli rozkázáno podrobně prohlédnout každého návštěvníka včetně Beria. Chruščov pocítil při tom zadostiučinění, že i Beriova moc má své meze. Poté noční návštěvníci byli uvedeni do přijímací kanceláře, kde se obvykle konaly konference se Stalinem. K jejich údivu čekal tam na ně velitel osobní stráže, aby jim sdělil příčinu, proč je všechny svolal. Stalin, který se od jisté doby zdržoval jen v tajném křídle dači, nedával o sobě žádné zprávy. Ještě v 7. hodin večer přijal večeri jako obvykle, ale v 10 hodin denní rutina byla porušena. Nezvnil pro svůj obvyklý čaj a neožýval se ani na telefonický dotaz. Aby závažnost situace mohla být pochopena, je třeba dalšího vysvětlení. Tajné křídlo, které Stalin obýval sám, se skládalo ze tří naprosto stejných místností, odkud vedly dveře na dlouhou postranní chodbu s dveřmi na každém konci, k t e r é se mohly otevřít jen zmáknutím knoflíku zevnitř ze Stalino-vy bytu. Podobný automatismus měly ostatní dveře. Všechny dveře byly pancéřované, ale vnitřní dveře měly speciální otvory pro podnosy na jídlo. Ani strážce, který přinášel potravu, neměl tušení, v které místnosti se Stalin právě nalézal. Jídlo bylo přinášeno třikrát denně v přesnou hodinu. Tohoto večera, když se Stalin nhlásil v

SOCIÁLNÍ UTOPIE V ROMÁNECH VČERA A DNES

JOSEF KOSTELECKÝ

Na utopiích všeho druhu mi vadí, co je v povaze každé utopie: snaha nalézt řešení. Pochopitelně. Jestliže autor popisuje válku Martana s pozemšťany, chce nakonec ty pozemšťany nějak zachránit a musí si vymyslet, nač silnější a moudřejší Martané zde na zemi nakonec zajdou. I Karel Čapek ve své "Válce s mloky" se aspoň v závěru pokouší o řešení, když se ho svědomí ptá: "Copak můžeš zakončit knihu tak pesimistickým viděním?" V tom doslovu Čapek také říká, že "Válku s mloky" napsal především jako varování. A snad by bylo lépe (o tom ovšem mohou být různé názory), kdyby při tom varování zůstalo a nebyl ke knize přidán doslov se snahou o řešení. Staré romány se sociální tematikou byly přesvědčivější a působivější než ty dnešní, v nichž je třeba nalézt řešení v souhlasu s učením marxleninským. Takové řešení i z pera nejnadanejších autorů není nic jiného než deus ex machina. Stačí si přečíst deset až dvacet stránek z příběhu socialistického realisty o nacistické okupaci. Jestliže kladným hrdinou je tápavý, bojácný človiček, můžete vzít jed na to, že o sto stránce dále tento nehrdinský hrdina se stane odvážným bojovníkem podzemí pod vlivem nějakého jedince komunisty, nebo pod vlivem skrývajícího se sovětského vojáka, jenž utekl ze zajateckého tábora, či ještě lépe: pod záračným působením podzemní komunistické organizace. A jestliže v románu socialistického realisty je nějakému dělníku po celých dvěstě stránkách hrubé krivdění, dovíte se na dalších sto stránkách, že ubožáku bylo krivdění diversanty, kteří se nějak záhadně dostali do stranické organizace, aby byli nakonec odhaleni strážnými anděly a světci rodné strany, kteří nejsou o nic méně jasnovídní, spravedliví a všemocní než nadzemšťané ze starých kalendářů pro svíčkové báby.

Nedávno unaven četbou českých románů se sociální a socialistickou tematikou, jež jsou vzdálenější opravdovému životu než díla surrealistů, rozhodl jsem se přečíst si znovu po desítketích nějakou starou sociální utopii. A sáhl jsem po knize H. G. Wellse "Za dnů komety". Není to jeden z nejlepších Wellsových románů, nicméně námět je nesmírně zajímavý pro porovnání sociálních utopií včerejších, které nezakrývaly, že jsou utopiemi, s těmi dnešními utopiemi, které se vydávají za nejčistší skutečnost, ukutou ve výhni současného života.

Hlavním hrdinou Wellsova románu je anglický výrostek, syn chudobné a utištěné vdovy. Děj se rozvíjí v hornickém městečku za doby velkých stávek a válečného napětí. Postavy jsou daleko věrojatnější než protagonisté socialistických knih Pujmanové nebo Řezáčových, i když kapitalisté a vykořisťvatelé i jejich náhonníci a političti tichošlápkové jsou zde vykresleni nejčernějšími barvami. Proč stará kniha "Za dnů komety" přes všechny nedostatky je pravděpodobnější a přesvědčivější než třeba náš moderní román "Občan Brych?"

Především pro své pojetí útisku a bída. U Wellse bída a strádání lidí nezoceluje k spravedlivému boji, nýbrž naopak je rozkládá. Trpící a utištěný Wellsův výrostek je krutý k sobě, k milující matce a k loyální kamarádům. Nenávisť k utiskovatelům a poučky socialismu svádějí jeho boj na docela falešnou kolej. Jeho zahorklost se vybijí na nevinných a jeho třídní boj je bezděké úsilí o pomstu, padní komu padní. Jinými slovy, zlo sociální nespravedlnosti je zde pojata daleko účinněji než v současných románech, to jest jako mor, který postihuje přímo a nepřímě kdekoho, včetně zaslepených vykořisťvatelů.

Zaujala mě také psychologie toho výrostka Wellsova románu. Ta psychologie totiž vystihuje krutost fanatiků revoluce vůči vlastním soudruhům, když se s

nimi rozejdou ve sporu o nějakou nicůtku. Výrostkův nejbližší kamarád, který mladíka zavedl na první schůze socialistů, je jakýsi student Parload. Oba se rozešli na smrt vinou mstivého výrostka pro nic menšího, než že Parload kladl nad socialismus vědu, protože prý socialismus je teorie, kdežto věda je něco víc. Nejsou vám takové směšné spory a jejich hrozné důsledky povědomé? Poslyšte, co o těch sporech říká staříček H. G. Wells sám:

"Pustili jsme se do jedné z oněch rozeprí, v nichž jednostranně vzdělání a polovzdělání lidí mají tolik záliby. Věda nebo socialismus? Bylo to, jako bychom se přeli o to, co je správné, levičáctví, či záliba v citronech. Srovnání bylo tu naprosto vyloučeno. Avšak můj řečnický zápal nakonec omrzl Parloada, a jeho prostě zamítnutí mých argumentů stačilo, aby mě rozzuřilo k nepřičetnosti. Odešel jsem od něho a přirazil za sebou dveře, jako bych jeho dům chtěl vyhodit do povětří. Musil jsem se procházeti několik hodin, než jsem trochu ochladl. Vždyť to byl Parload, kdo mě přivedl k socialismu! Zbabělec! Zrádce! Přiznávám se, že toho večera se má mysl neustále zabývala revolucemi dle nejlepšího francouzského vzoru. Sníl jsem, jak sedím ve Výboru bezpečnosti a vyslýchám odpadlíky. Parload byl mezi vězni, nejpodlejší z odpadlíků, příliš pozdě nahlížeje, jak bludné byly jeho cesty, když kladl vědu nad socialismus. Ruce měl svázaný za zády, připraven na cestu k popravě. Otevřenými dveřmi bylo slyšet hlas spravedlnosti, kruté lidové spravedlnosti. Musil jsem však naplnit svou povinnost.

"Trestáme-li ty, kdo nás zrazují", pravil jsem s bolestnou rozvahou, "oč více musíme trestat vyvrhele, kteří chtějí dát náš socialistický stát v plen neplodné účelnosti". A tak jsem ho ve své fantasii s pochmurným zadostiučiněním poslal pod guillotinou."

Wellsův román je utopie. Ale Slánského proces a to, co o něm bylo napsáno, utopie nebyla. Wellsův román je utopie, protože v jeho řešení je zase deus ex machina.

Autor shledal, že jeho hrdinové z řad vykořisťovaných i vykořisťovatelů mění život v horoucí peklo, na němž by revoluce nic nespravila, neboť ani nejdělejší revoluce mnoho nespraví v lidech s ochorelými dušemi. A tak v románu dopustil, aby se naši nešťastné planety dotkly hořlavé páry velké komety. Ty páry mají záračnou moc a změni naráz smysly a city všech lidí. Na světě je pojednou ráj. Takhle to spisovatel popisuje:

"Za krátkou dobu ujalo se lidstvo v rozvázném, ale účinném bratrství díla obnovy. První léta nové epochy byla dobou radostné práce. Každý si hleděl spíše svého úkolu, než činnosti celku. Staré zmatky dávných dob se rozjasnily, zjednodušily, rozplynuly a zmizely. Čím je nyní po velké proměně starý svět? Kde je nyní Londýn, ono zádumčivé město, plné hlubokého řevu, přísné hudby, zmatku, jeho olejnátá řeka mezi blátivými břehy? Kde je nyní Paříž, její zdravý, nezdolný vkus elegantně pořádaných neřestí? Kde je New York, město lomozu a zuřivé energie s běsnící soutěží? Všechna tato obrovská města zašla. Životy, jež byly vě-

zněny, mrzačeny a ochromovány v labyrintech, zmizely. Dnes už nezní nikde pláč nezletilých, lopoticích se a hladovicích. Celým našim novým světem kráčeji radostné děti, ze kterých, nebýt proměny, učinil by starý svět zotročené příruční, orače, sluhý. Naše dcery by byly bezkrevnými otrokyněmi, poběhlicemi a ustaranými matkami. Dnes místo zanedbaných a páchnoucích vesnic s udřenými venkovany vidíme nádherné osady, kde potůčky bublají podél cest, visky, jimiž se táhnou cedrová stromoradi a kde neustává bzučení včel."

Jak vidíte, po čertech naivní utopie je tenhle Wellsův román. Ale pozor. Je to utopie tak docela wellsovská? Když jsem v románu dospěl ke kapitole dětinské až k trapnosti, kde je líčeno, jak v době po velké proměně bylo legalisováno mnohoženství a jak ženy vedle manželů mohly mít nespočet milenců, jsouce jaksi v nové svobodě morálnější a schopny větší lásky než ženy starého světa, řekl jsem si, že tohle všechno už odněkud znám. Vždyť podobně věstil budoucnost lásky v komunistickém světě náš S. K. Neumann. A prosím vás, jaký je na konec rozdíl, jestli uvěříme, že ráj na zemi nastane dotykem záračných par z komety nebo následkem všeobecného osvojení marx-leninské vědy? Zajisté, že člověk musí snít a že ke štěstí potřebuje aspoň čas od času vidinu slunných zítřků, kterých, nedočká-li se on sám, dočkají se jeho děti. Nebýt toho, nebylo by utopii. Ale ať už máme utopie rádi nebo ne, proč je máme nazývat socialistickým realismem? A proč nejdětinštějším vidinám máme říkat velké perspektivy?

FERDINAND KALLIK

VÝSTAVA OBRAZŮ

PRAHA - AFRICA - CANADA

Od 1. května do 15. května - 8 do

10 hod. večer, v sobotu a neděli:

1 do 10 hod. večer v kulturním středisku arcibiskupa Berana,

V MONTREALU

4605 West-Broadway, N. D. G.

MĚLI PENÍZE I DÍLNÝ NA JEJICH KAZENÍ

V historii je předlouhá řada záznamů o padělání mincí. Snaha o rychlé zbohatnutí častokrát lákala, i když za tuto zločinnou činnost bývaly nejtěžší tresty na hrdle. Z historie jsou známa jména padělatelů i padělané mince, přesto však k daleko vzácnějším případům patří objevy vlastních padělatelských dílen. V ČSR je v tom směru nejznámější padělatelská dílna v Koněpruských jeskyních, která byla v činnosti v 15. století. Nyní přichází zpráva, že při archeologickém výzkumu, poblíž Dilingenu v Sársku, byla objevena starořímská penězokazecská dílna z 2. století před Kristem.

HEYDRICH

9 KVĚTNA 8.30 večer Channel 6 Toronto

12 K VĚTNA 8.30 več. Channel 4 Buffalo USA.

KARTÁŘ, PRIVÁTNĚ

Rozluštíme všechny problémy: obchodní, manželské, veškeré potíže atd.

Otevřeno od 10 a.m. do 9 p.m. 114 Cumberland St. (Bloor - Avenue Road.)

Tel. 927-0788.

CYRILOMETODĚJSKÝ DAR SLOVANSKÉ SLOVESNOSTI

LADISLAV RADIMSKÝ

Na foru v Římě ukazují kámen, od něhož se kdysi měřily po římských vojenských silnicích vzdálenosti všech míst a měst římského imperia. Rok 863, rok příchodu soluňských bratří na Moravu, je takovým kamenem, od něhož se ještě dnes měří a musí měřit celá naše kulturní historie, česká i slovanská. I když křesťanství se tu a tam kázalo v našich zemích již před tímto rokem, přece svatí Cyril a Metoděj byli ti, kteří rozhodli o jeho vítězství. I když Velkomoravská říše existovala už před rokem 863, přece příchod bratří k nám znamenal konec francé rozpínavosti a upevnění státnosti našeho národa, z níž těžila později i dynastie Přemyslovců. I když před tímto rokem byla v našich zemích jakási slovesnost ústní, přece teprve příchod svatých bratří na Moravu dal vznik první staroslověnské knižní vzdělanosti, jež se pak šířila po všem Slovanstvu. Proto si připomínejme znovu a znovu, že dějiny naší literatury začínají v pravdě roku 863, což by si měli v zájmu pravdy uvědomit dnes zvláště ti, kteří křesťany nejsou a nechtějí být. Rok 863 znamená v naší historii a v historii naší kultury tolik, že i komunisté v Československu budou muset se s tímto letopočtem nějak vyrovnat. Víme, že se vyrovnají po komunisticku, to je zkřiveně: budou zdůrazňovat, že první plody národního písemnictví hájily slovanskou kulturní orientaci a také právo našich předků na vzdělanost, podávanou jazykem srozumitelným lidu. Ano, avšak lid svatého Cyrila a Metoděje se liší od "lidu" komunistického — a srozumitelnost se žádala tenkrát pro rozmluvu Boha s tímto lidem. Komunisté, zavrhuje křesťanství, zavrhuji nejen náboženství, nýbrž ničí také samy kořeny našeho písemnictví a naší kultury.

O začátcích staroslověnské slovesnosti nás poučují dvě staroslověnské památky, které vznikly ještě ve Velkomoravské říši za života našich věrozvěstů a jež patří k největším literárním výtvorům raného středověku. Jde o Život Konstantinův a Život Metodějův. Podle nich Konstantin — Cyril ještě v Cařihradě složil abecedu a "začal psát slova evangelia Janova "Na počátku bylo Slovo a Slovo bylo u Boha a Bůh byl Slovo". Konstantin také přeložil hlavní bohuslužebné knihy, a oba bratři společně pořídili úplný překlad Evangelii, Apoštolských skutků a jiných náboženských textů, v kteréžto činnosti pokračoval pak svatý Metoděj přeložením celého Pisma mimo knihy Makabejské a také některé sbírky právních předpisů. Kromě toho někdy kolem roku 900 byly na půdě naší vlasti staroslověnským jazykem sepsány tak zvané Kyjevské listy, zlomek o sedmi listech, obsahující překlad deseti mešních formulářů z latinského sakramentáře Rehořova. Dočítáme se, že tyto Kyjevské listy mají již jisté prvky veršové stavby, neboť jsou členěny na stejné dlouhé úseky. Z téže doby máme i veršovanou předmluvu k překladu Evangelia, tak řečený Proglas, který je patrně dílem Konstantina - Cyrila, neboť máme zprávy o básnické činnosti Konstantinově v řeckém jazyku ještě před jeho příchodem na Moravu. Proglas je báseň, která ještě dnes nás uchvacuje nadšenou chválou národního jazyka. Autor v něm pláče nad ubohostí lidí, kteří musejí při bohoslužbě užívat jazyka, jemuž nerozumějí. Oslavuje svatého Cyrila a Metoděje měli bychom tento Proglas, přeložený do moderní češtiny vydat, a měli bychom jej často číst zde v Americe více než jen z jednoho důvodu. Skutečnost, že první památky, z nichž se po zániku tvorby staroslověnské vyvinulo i písemnictví české, bojují jednak o nejvyšší hodnoty lidské kultury a o právo vlastního jazyku, nás může naplňovat hrdostí: ne všechna literatura jiných národů začínala tak slavně a tak odpovědně.

Rekli jsme si výše, že komunisté budou doma zdůrazňovat

K SVIATKU MATIEK V EXILE

MILOSLAV ZLÁMAL

*Každý z nás má len jednu mat
keby som tak mohol svojej mŕtvej matke
nechat škrovránkom jej oblúbenú pieseň zasplevať
a cítiť na svojej tvári jej makké dlane
tak by som Ti bol povŕačný,
tak by som sa modlil k Tebe, ó Pane!*

*Vzal by som ju za ruku
zaviezol ju do zahrádky
ona by nesmela, ja by som všetko robil,
naď zelenými záhonmi by sa musela usmievať,
keby večer zapadalo slnko, išť by sme spolu k domu
tak by som dnes rád povedal slovo: "Mama"
a nemánu komu.*

*Nielen to, že od jej hrobu ma dnes veľký kus cesty delí
a na deň matiek jej tam nebude mať kto kytku položiť,
vtedy, keď žila sme nevedeli,
ako ďaleko budeme musieť od nej íť.*

*"Do videnia, sbohom ti nechcem dať,
ako dieťa chcem sa s tebou rozprávať,
a povedať ti, ako som ja tu smutne žil,
keď som ti ešte raz "mamička",
povedať zatúžil."*

OSLAVY 5. výročí otevření sokolovny v Torontě začínají v neděli 26. května tělocvičnou akademií a vyvrcholí v sobotu 1. června slavnostním banketem s kulturním programem. Hlavním řečníkem bude Marie Provazníková zUSA. Po banketu se koná taneční zábava. V neděli 2. června je na programu turnaj v odbíjené L. V. Myslivce. Veřejné cvičení jednoty na Štefaníktownu je proponováno na 23

června. Pořadatelem těchto slavností je Sokol Toronto 2.

Svému místostarostovi, br. Vojtěchu Martinkovi, přejeme k jeho 65tým narozeninám hodně zdraví, spokojenosti a úspěchu.

SOKOL Toronto II.

"NAŠE HLASY" se připojují k blahopřání

slovanskou orientaci cyrilometodějského odkazu na poli kulturním i politickém. Zase neprávem. Právě v nejdůležitějších památkách, v Životech Konstantina a Metoděje, je charakteristické oscilování mezi Byzancí a Římem a fakt, že se výslovně uznává zásada papežské svrchovanosti. Jak patrné, Východ zápasil o nás se Západem již od jitrních červánků naší kultury. První naše písemné památky se však nerozhodují ani jen pro Západ a tím méně jen pro Východ, nýbrž na otázku naší kulturní orientace odpovídají způsobem vpravdě evropským: Západ i Východ. Odpovídají tedy tak, jak po druhé světové válce odpovídal Václav Černý ve svém Kritickém měšičníku na tuto naši osudovou otázku — a jak na ni mají odpovídat všichni vzdělání Češi všech věků a dob. Cyrilometodějská tradice je především tradicí křesťanskou, ale právě proto je také tradicí evropskou. Soluňští bratři, učice nás být křesťany, učili nás být Evropany, a obě je ještě dnes — jako bylo v devátém století — příkazem naší doby a podmínkou našeho bytí jako národa, který se nevzdal hrát roli v dějinách světa. A každý, kdo se proti této tradici, současně svatě i národní, staví, usiluje o bezžití národa a o vymazání naší vlasti z kulturní mapy světa. Svatý Cyril a svatý Metoděj nejsou nějaké postavy z dějin devátého století. Jsou a musejí být živými tvůrci i našich dějin moderních — chceme-li jako národ ještě nějaké dějiny mít!

DÁMSKÝ ODBOR ČSNS TORONTO

Minulá schůze Dámského odboru ČSNS Toronto byla opravdu skvěle navštívená. Přes padesát žen se sešlo v Sokolovně 25. dubna a vyslechlo velmi zajímavé přednášky Dr. Feldmana a Dr. Havelkové, kteří pracují v oboru duševních chorob.

Dozvěděly jsme se něco o pozadí těchto dvou lékařů. Oba studovali medicínu v Praze na Karlově universitě. Po válce ztrávil Dr. Havelková nějaký čas v Norsku a Dr. Feldman opět ve Švýcarsku. V Kanadě se jejich cesty znovu střetly — oba byli jako "interni" v nemocnici v Sudbury, Ontario. Za účelem specializace se oba doktoři věnovali "post-graduate" studiím na Torontské universitě. Nyní Dr. Havelková působí v "Hospital for Sick Children" v Torontě, kde se zabývá duševně chorými dětmi a zároveň přednáší na torontské universitě. Dr. Feldman pracuje též jako psychiatr v Ontario Hospital, New Toronto. Ve své přednášce nám oba doktoři více méně definovali, co vlastně jejich povolání je a jak se dnes aplikuje. Na rozdíl od psychologa, který zkoumá lidskou mysl nebo duši, psychiatr zkoumá duševní odchylky nebo-li nemoci. Primitivní psychiatrie vlastně sahá do doby Starých Inků, kdy se již "doktoři" snažili vrtat otvory do lidských lebek (dnešní trepanace) a ke stě se opět potom zahojila. Po dlouhé době, když nastala francouzská revoluce, nastala vlastně i všeobecná emancipace — v psychiatrii též. Pomalu se vyvinul názor, že poznáním mozku se rozřeší duševní onemocnění. To ovšem byla "před-Freudovská" éra. Freud způsobil revoluci v psychiatrii, když vlastně přišel s teorií, že lidská mysl se dá rozdělit ve vědomé a podvědomé elementy, které se prý prolínají. Od té doby se datuje moderní psychiatrie.

Dnes jsou lidé neustále ovlivňováni problémy dvacátého století — jsou zde sociální, rodinné a politické vlivy, které mohou pozměnit duševní stav člověka. Léčí se dva druhy duševní choroby: psychosa (vážná duševní nemoc) a neurosa, která je méně vážná. Všeobecné nemocnice zakládají psychiatrická oddělení. Jsou zde velké státní ústavy, privátní kliniky a privátní praxe. Dnešní psychiatr zasahuje do mnoha ostatních oborů: 1. Soudní medicína — psychiatr má někdy poznat, zda obviněný je zodpovědný za své činy. 2. "Adicts"

— alkoholici a narkotici, hlavně ve státních institucích. 3. Ortopsychie (dětská). 4. Školy — zaměstnávají konsultanta, který se zabývá duševními problémy školních dětí. 5. Náboženství — theologové se stále víc zajímají o psychiatrii a uznávají její důležitost.

Dětská psychiatrie, ve které se specializuje Dr. Havelková, se vlastně teprve vyvíjí. Před 30 nebo 40 lety vůbec neexistovala. Důvod pro to byl, že v dětech se tak snadno duševní odchylky nepoznály. Zlobilo-li dítě, kradlo, nebo ještě že s ním byly nějaké neobvyklé problémy, všechno se přikládalo normální dětské neposlušnosti a živosti. Říkalo se: "Však on z toho vyroste."

Duševní problémy se nejprve začaly poznávat u mladých delinquentů. Z toho se vyvinul názor, proč léčit tyto mladé lidi, když se tomu snad může předejít poznáním duševních nemocí v dětech. A to byl vlastně ten začátek.

Dnes existují Child Guidance Clinics, kde spolupracují psychologové, psychiatrové a sociální pracovníci. Některé děti se rodí s určitými konstitučními poruchami, ale u některých se duševní nemoc vyvine během prvních let. Důvodů pro to může být mnoho — sociální, tělesné, nebo i rodinné nedostatky. Dnes existují nemocnice pro takovéto děti a jednou z největších je Thistle-town hospital, Ambulanční léčení se zdá být ale lepší pro děti nežli ústavní léčení. Pokud jejich rodinné poměry to dovolují, je lépe pro děti zůstat doma a pravidelně docházet do klinik. S nimi musí často docházet i rodiče, jelikož je někdy zapotřebí zlepšit rodinné podmínky a do toho opět spadá sociální pracovník. Celkově se psychiatrie stále ještě vyvíjí a zdá se to být velmi zajímavý obor — obor budoucnosti.

Příští schůze Dámského odboru bude opět velmi zajímavá. Sejdeme se v Masarykově Domě na Cowan Avenue, ve čtvrtek 16. května v 7.45 večer. Svou přítomnost nás poctí známý Dr. Karel Hujer, vedoucí astronomického oddělení na Chattanooga University v U. S. A. Jeho přednáška bude nazvaná: "Cesta Astronomie". Jelikož víme, že tento námět by zajímal i pány, zveme proto nejenom všechny sestry, ale i jejich manžely. Těšíme se na vás!

ERICA VIEZNEROVA

Z KRAJANSKÉ ČINNOSTI

ČSNS ODBOČKA MONTREAL

Odbočka připravovala XV. sjezd s velkou radostí a nyní s povděkem bere na vědomí všech na poděkování a uznání, že se hostům u nás líbilo. Největší zásluha o přípravu a organizaci patří následujícím členům našeho výboru: sestrám H. Fischlové, E. Světlíčkové a bratřím: Ing. V. Cardovi, V. Chocholovi, F. Červenému, D. Kosackému, J. Královi, J. Kořistkovi, Dr. Stejnovi a Dr. J. Valentovi. Děkujeme však i všem delegátům a hostům, kteří přijeli a pobýli mezi námi dva dny. I přes jedno malé nedorozumění panoval v Hotelu Queen Elizabeth duch pospolitosti a bratrské jednoty, takže sjezd byl po všech stránkách nejzdařilejší, jaký jsme snad kdy měli. Během večere, které se zúčastnilo 150 osob, byl předán čestný diplom zaslanému členu ČSNS Fr. Horáčkovi. Následoval krátký zajímavý film o Batových závodech. Pak se rozvinula skutečná a všeobecná "volná zábava." Večer se skončil dlouhým po půlnoci, kdy se přítomní sešli kolem harmonikáře br. Zdena Vlacha a zpívali na dobrou noc. Nechtělo se nám ještě domů, ale čekala nás nedělní pracovní schůze. — Jen neradi jsme se loučili druhého dne s našimi hosty... V tutéž dobu konala se na jiném místě Dětská Besídka Rodičovského Odboru naší Odbočky na ukončení školního roku naší Doplnovací školy. Těmito dvěma událostmi jsme za-

končili činnost sezony. Snad bude uspořádána ještě jedna odborná přednáška v květnu a ženy se budou scházet k přípravným schůzím na bazar.

DVĚ KRAJANSKÁ ÚMRTI

Ve Spojených státech zemřeli v březnu t. r. dva muži, kteří se zasloužili o náš krajanský život na tomto kontinentu. Vzhledem k jejich zásluhám by bylo nespravedlivé nezmínit se o obou událostech v krajanském tisku kanadském.

V Cedar Rapids, Iowa, zemřel ve věku 80 let čestný předseda Západní Česko-Bratrské Jednoty, br. John V. Rompotl. Pocházel ze Širokého Dolu u Poličky a do Ameriky přijel jako 16ti letý mladík. V Cedar Rapids absolvoval obchodní školu a našel místo v jedné místní bance. Od roku 1926 pracoval v hlavní úřadovně Jednoty. V květnu 1940 byl sjezdem zvolen hlavním předsedou této mohutné svépomočnické organizace našich amerických krajanů. Toto zodpovědné místo zastával až do roku 1961, t. j. přes 20 let, kdy ze zdravotních důvodů odstoupil. Za jeho vedení dosáhla Jednota 60.000 členů a 25 milionů dolarů na majetku. Odešla v něm svěráčná postava z řad našich amerických krajanů — průkopníků. Odpočívá na Českém národním hřbitově v Cedar Rapids.

V předměstí Chicaga Brookfield zemřel významný sokolský a národní pracovník, br. Václav Welcl. Byl chodského původu a

JAPONCI A ČÍŇANÉ MISTRY V TABLE TENISE

UDRŽÍ SE SPARTA A SLAVIA V LIZE?

SP.—AC. Sparta (Spartak Sokolovo), SK. Slavia (Dynamo Praha) a ČKD. Praha (Bohemians), tři býv. slavné kluby čs. kopané se opět ocitají v druhé polovině tabulky a je otázkou, zda se udrží v lize. Příčina neúspěchu Sparty svalovala se na trenéra a býv. hráče Kolského, který nyní klub opustil a přijal trenérskou funkci v Krakově. A tak Spartu převzal "staronový" trenér Franta Sedláček (Sedl), kterému bude už 64 let. Před tím působil v Baniku Ostrava, který dostal na špičku ligy, potom v Hradci Králové, v klubu jenž dosáhl před dvěma roky titulu mistra ligy a stejně tak zásluhou Sedláčka byly viditelné v Plzni, když Plzeň se probíjela za jeho vedení z druhé ligy do první. Vedení Sparty, ve kterém jednu z vedoucích rolí hraje stále plk. Josef Tesař, ačkoliv má k dispozici dobrý hráčský materiál, není schopno mužstvo Spartu pořádně sestavit. Jak u Sparty tak u Slavie, jeden hráč hraje dnes třeba v útoku a příští zápas zase na jiném místě v záloze a dělají se experimenty, jež zavinily žalostnou dnešní situaci.

Loňský mistr Dukla je čtvrtým klubem z Prahy a letos bude muset napnout všechny síly, aby obhájil titul. Dukla je trenována býv. hráčem Sparty Vejvodou a má oporu v záložní dvojici Pluska Masopust. Masopust, ač hráč velkých kvalit je často přecitlivělán na úkor Pluskala, který je mu nejméně rovnocenným. Baník Ostrava a Dukla, dva kluby v popředí jsou také nejlepšími, za nimi další kluby jsou výkonnostně viditelně slabší.

Sparta si letos velmi dobře vedla v ledním hokeji, kde skončila v lize na druhém místě za mistrem ZLK. Brno. Trenérem je býv. hráč LTC. Praha J. Kus. Na ledě hrál poslední rok, dnes již 40 letý Rozinák stále s velkým úspěchem, stejně tak jako další veterán obránce Gut. Krytý lední stadion ve Stromovce bude příští sezonu domácím hřištěm hokejistů Sparty pro ligové zápasy. Hala, jež je chloubovou sportovní Prahy pojme 18.500 diváků. Byla přestavěna z bývalého strojírenského pavilonu na starém výstavišti. Kabáty se zde musejí odložit jako v divadle a v hledišti je teplo. Konalo se zde již několik významných mezinárodních sportovních událostí, jako loňského roku mistrovství světa v krasobruslení a na nářadí a letos minulý měsíc - championát světa v table-tenise. Hala ve Stromovce, aneb jak je její oficiální jméno "Fučíkův palác" byla i během table-tenisových mistrovství zaplněna dychtivými pražským publikem. Vítězství si odnesli podle očekávání Asiaté - v mužích vyhráli Číňané (porazili ve finale

Japonce 5-1), v ženách Japonky (vítězství nad Rumunskem 3-0). Japonské ženy, po loňském vítězství na mistrovství světa v odbíjené, ukázaly i ve stolním tenise superioritu. Také tituly v jednotlivcích byli rozděleny mezi Japonskem a Rudou Čínou.

Naděje čs. plavectví pro příští olympiádu v r. 1964 v Tokiu je P. Lohmický z Dukly Praha. Upozornil na sebe znovu na mezinárodních závodech v Brémách, kde skončil dvakrát druhým - v závodě na 400 m. vol. způsob za vítězem a nejlepším plavcem Evropy-Němcem Hetzem, ale před svět. rekordmanem Američanem Stiklesem a na 200 m. doplaval za Japoncem Fujimoto. Lohmický má předpoklady zasáhnouti v Tokiu do závěrečných bojů. Dosud nikdo v historii čs. plavectví nezískal na olympiádě ani jediné z prvních šesti míst.

V atletice nové rekordy

Ačkoliv většina vynikajících amerických atletů se zúčastnila panamerických her v São Paulo, v USA. byly vytvořeny nové svět. rekordy: Sternberg skočil o tyči 5 metrů (lepšího výkonu dosáhl jen Fin Nikula 5,10 m.). Oerter zlepšil svůj rekord v disku na 62,63 m. a Yang z Formosy, studující v Kalifornii vytvořil rekord v desetiboji výkonem 9121 bodů!

JEZERO MUSKOKA

375 stop Krásného pískového pobřeží, 4 acry, dům o 8 místnostech, chaty se 3 místnostmi. Hodi se pro spolek klub nebo náboženskou skupinu. Cena 37.500.00. Telefon HI 7-5041 nebo P.O. Box 4, Don Mills, Ontario.

PRODALÍ SE

2 Pěrové evropské polštáře
2 Pěrové deky
1 Lednička
1 Pohovka se stejným křeslem
Volejte po 6 hodině večer
NA AM. 7-3973

JOHN GREGOR

Dovoluje si oznámit, že opět provádí veškerý Plumbing Heating, opravy a nové práce, pod firmou
QUALITY PLUMBING & HEATING COMPANY
Volejte LE 3-8396

YAROSLAV HUEBER

(Dr. Jur.) LL.B.
347. BAY STREET
Suite 210
Tels.: EMpire 8-5536 - 927-1196
Toronto 1

NOVÉ KORIČKY
NA MÍRU. PŘE-
MODELOVÁNÍ
Zboží se zárukou
Odborné opravy

FRANK PECH

228 KING ST. E., HAMILTON,
Ontario - Tel.: JA. 2.8926

Bohoslužby v rodném jazyce se konají každou neděli o 11. hod. ráno v čs. baptistickém kostele na 1624 Queen Street West.

Zpívá pěvecký sbor.
Každý srdečně zván.

Rev. J. Novák, Tel. 726-5960

Hodláte-li cestovat kamkoliv

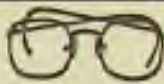
AIRSEALAND

TRAVEL SERVICE
684 BLOOR STREET WEST
ODBORNĚ VAM PORADÍ

W. J. MARTINEK

KANCELAR: LE. 1-4661
RES.: RO. 9-3714

Lístky na
splátky neb za hotové

L. LUNSKÝ, OPTIK

Prohlídky očí - Zhotovení brýlí
Prvotřídní kvalita
Hovorné český

470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

ČESKÁ CUKRÁRNA
V HAMILTONS
doporučuje
vůdečské dorty
mandlové a ořikové,
české punčové dorty
a výborné zázulky

JOE'S

BAKERY & COFFEE SHOP
112 KING ST. E. - JA 9-2323
Navštivte naši kavárnu!

PROCK INSURANCE AGENCY

124 PANDORA CIRCLE
SCARBORO, ONT.

AXminster 3-7916

AUTO - POŽAR - BONDY
Dopravní a všeobecné pojištění

Výhodnější a levnější podmínky
Auto - financování

EVROPSKÁ LÉKARNA
posílá

LÉKY DO ČSSR

Rychlé a přesné dodání

HILARY'S DRUG STORE

344 BATHURST ST.

TORONTO

Tel.: EMpire 8-1059

Ušetříte na nábytku,
když nakoupíte přímo v továrně

UNITED FURNITURE FACTORIES

Showrooms

511 KING ST. W. - EM. 8-7316

Stereo HI-FI importujeme přímo
z Německa

3 POKOJE \$ 159.00

\$ 421.70
TORONTO — VIDĚN
("JET" PRO SKUPINY)

AIR & OCEAN

TRAVEL CENTRE LTD.

NOTARY PUBLIC

1 ADELAIDE ST. E.,

(roh Yonge St.)

TORONTO

EM 3-8888 (4 linky)

KAREL BUZEK,

Notář.

TORONTO — VIDĚN — TORONTO JET POUZE \$ 440.00 (Cena pro skupiny)

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.

296 QUEEN ST. WEST, TORONTO 2B, ONTARIO, CANADA TEL.: EM 2-3226

Vyřídíme cestování kamkoliv ve světě, visa, imigraci, návštěvy příbuzných ze starého kraje, pojištění, notářství.

O bezplatnou informaci zavolejte Mrs. L. Veselý

